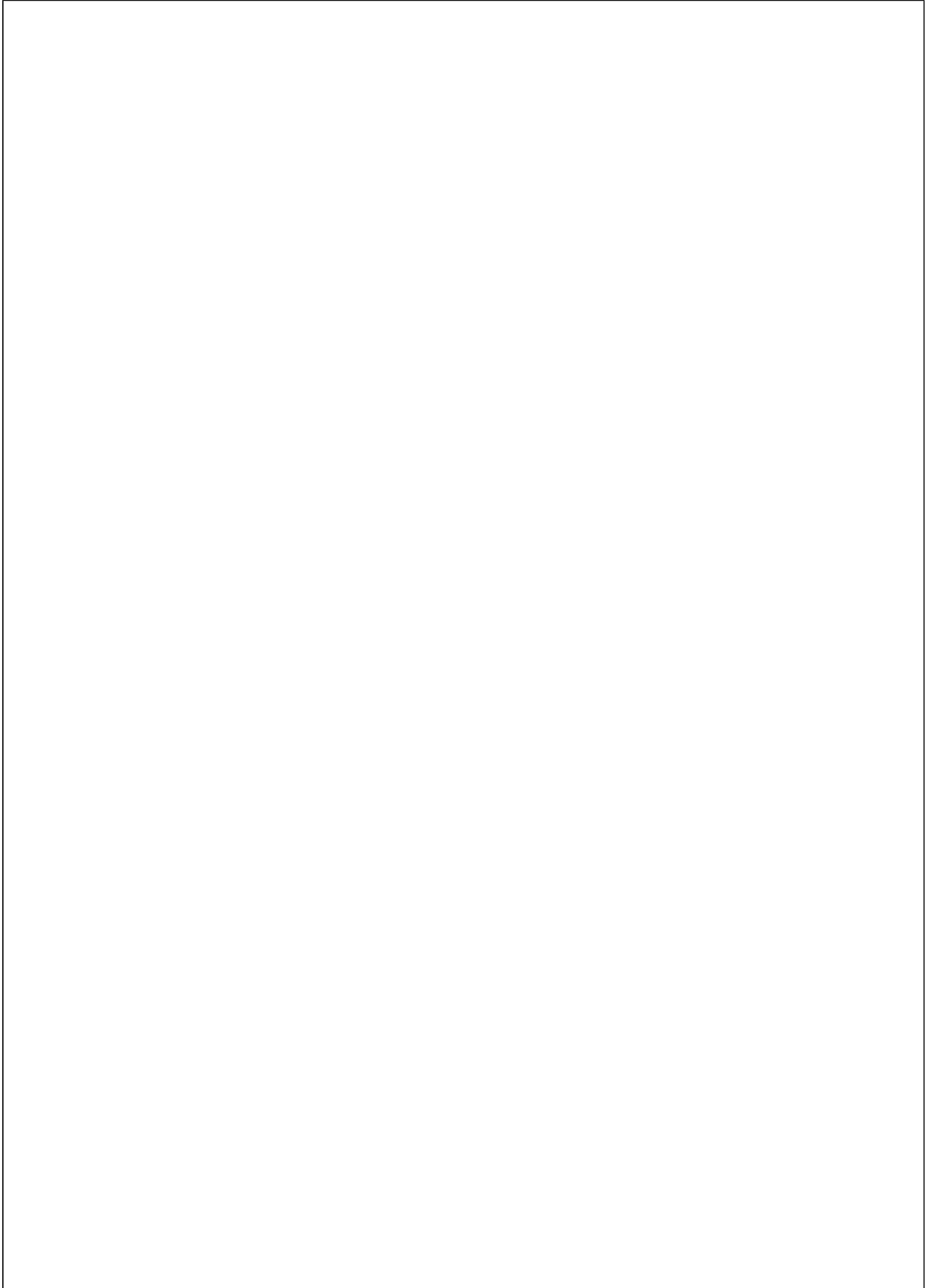

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/229602,Uroczystosci-upamietniajace-zolnierzy-NSZ-kpt-Henryka-Flamego-ps-Bartek.html>
27.02.2026, 22:30

Uroczystości upamiętniające żołnierzy NSZ kpt. Henryka Flamego ps. Bartek

13 września 2025 roku na Polanie Śmierci w Starym Grodkowie i w Malerzowicach Wielkich odbyły się uroczystości w 79. rocznicę zbrodni dokonanej przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na żołnierzach zgrupowania partyzanckiego oddziałów Narodowych Sił Zbrojnych kpt. Henryka Flamego ps. Bartek. W upamiętnieniu Żołnierzy Niezłomnych wziął udział dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

13.09.2025

[Żołnierze Niezłomni](#) [Żołnierze Wyklęci](#)

We wrześniu 1946 roku żołnierze oddziału NSZ pod dowództwem kpt. Henryka Flamego zostali podstępnie zwabieni w pułapkę przez funkcjonariuszy UB. W wyniku zdrady grupa żołnierzy została rozbrojona i brutalnie zamordowana. Zbrodnia, przeprowadzona na Śląsku Opolskim, pochłonęła życie stu polskich żołnierzy.

Uroczystości upamiętniające żołnierzy niezłomnych odbyły się na Polanach Śmierci k. Starego Grodkowa oraz Malerzowic Wielkich, gdzie funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa brutalnie zamordowali grupę żołnierzy NSZ kpt. Flamego. W tym symbolicznym miejscu staraniami dr. hab. Krzysztofa Szwagrzyka – zastępcy prezesa IPN kierującego Biurem Poszukiwań i Identyfikacji IPN – odnaleziono szczątki wielu z pomordowanych bohaterów.

- Przed laty wyruszyli na wojnę, by podjąć walkę ze znienawidzonym systemem komunistycznym. Uczynili tak dlatego, bo nie godzili się na to, co dzieje się w Polsce. Uczynili tak dlatego, że tak podpowiadało im sumienie, bo tak podpowiadał im patriotyzm, który został wyniesiony z ich rodzinnych domów. Głęboko wierzyli, że walka, którą podejmują, przyniesie pożądany skutek. Przyniesie zwycięstwo. Ale tutaj, na Polanie Śmierci koło Starego Grodkowa ich młodzieńcze ideały zostały wysadzone w powietrze razem z nimi. Zostały rozstrzelane salwami karabinów maszynowych. I na kilkadziesiąt lat zakopane pod ziemią [...]. Odnalezieni na tej polanie w 2016 roku młodzi żołnierze, dzięki badaniom DNA, budzą się do życia, odzyskują swoje imiona, nazwiska, pseudonimy, twarze. To Polska budzi ich do życia"

- powiedział dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Uroczystości zgromadziły rodziny zamordowanych bohaterów, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, służb mundurowych oraz licznych uczestników, którzy pragnęli oddać hołd poległym żołnierzom. Tradycyjnie w obchodach wzięła udział pani Alicja Reinhard-Flame – córka kpt. Henryka Flamego ps. „Bartek”, a także pani Henryka Gruszka – córka ppor. Tadeusza Przewoźnika ps. „Kuba”.

Druga część wydarzenia odbyła się na Polanie Śmierci k. Malerzowic Wielkich, gdzie funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa brutalnie zamordowali grupę żołnierzy NSZ kpt. Flamego.

Instytut Pamięci Narodowej oraz uczestnicy dzisiejszych uroczystości oddali cześć żołnierzom NSZ, podkreślając ich niezłomność w obronie suwerenności i wolności Polski.

Upamiętnienie bohaterów podziemia niepodległościowego zorganizowała Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Opolu we współpracy z Gminą Grodków, Gminą Skoroszyce, 1. Brzeskim Pułkiem Saperów im. T. Kościuszki, Nadleśnictwem Tułowice oraz Stowarzyszeniem Miłośników Historii i Wojskowości im. rtm. W. Pileckiego Kryptonim T-IV. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Wojewoda Opolski.

* * *

We wrześniu 1946 r. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego we współpracy z NKWD przeprowadziło przeciwko Narodowym Siłom Zbrojnym tajną operację likwidacyjną, która do historiografii przeszła pod nazwą operacja „Lawina”.

Pod pozorem przerzutu do amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech wywieziono i zamordowano na Śląsku Opolskim około stu żołnierzy NSZ. Partyzantów pozbawiono życia w trzech miejscach: w poniemieckim majątku Scharfenberg pod Malerzowicami Wielkimi, pod Starym Grodkowem (na dawnym lotnisku polowym) oraz pod Barutem koło Strzelec Opolskich. Żołnierze NSZ, którzy uczestniczyli w pierwszym przerzucie, zostali rozstrzelani. Kolejnych zakwaterowano w uprzednio zaminowanych budynkach, które następnie wysadzono w powietrze.

W 2012 r. IPN ekshumował szczątki żołnierzy w dawnym majątku Scharfenberg, natomiast w 2016 r. pod Starym Grodkowem. Dzięki pracom identyfikacyjnym ustalono, że odnalezione szczątki należą do żołnierzy NSZ ze zgrupowania kpt. Henryka Flamego ps. „Bartek”, którzy zostali zamordowani we wrześniu 1946 r.

- [Dariusz Węgrzyn: Operacja „Lawina”](#)
- [Likwidacja zgrupowania Henryka Flamego „Bartka” w 1946 roku – rozmowa z dr. Tomaszem Kurpierzem \(podcast IPN w Katowicach\)](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Wrocław

Żołnierze Niezłomni, Żołnierze Wyklęci

Uroczystości